

LEGE
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

nr. 1465-XIII din 29.01.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.38-39/266 din 30.04.1998

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Notă: Art.1 abrogat la data abrogării Codului civil conform [Legii R.Moldova nr.1125-XV din 13.06.2002](#), în vigoare 12.06.2003

Art.I. – [Codul civil, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 26 decembrie 1964](#) (Veștile Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești, 1964, nr.36, art.81; Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului R.S.S. Moldovenești, 1984, nr.7, art.65), se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 95 alineatul 1, după cuvintele "ale organizațiilor de stat," se introduc cuvintele "cu excepția întreprinderilor de stat și municipale,".

2. Articolele 168-179 vor avea următorul cuprins:

"Articolul 168. Gajul

În virtutea gajului, creditorul (creditorul gajist) are dreptul, în cazul în care debitorul (debitorul gajist) nu execută obligația garantată prin gaj, să i se satisfacă revendicarea, cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, din valoarea bunurilor sau a drepturilor patrimoniale date în gaj.

Gajul se află în legătură cu obligația garantată prin gaj și reprezintă, suplimentar la obligația principală, un raport de drept accesoriu care este condiționat în timp de durata obligației principale, dacă legea sau contractul de gaj nu prevede altfel.

Dacă contractul nu prevede altfel, gajul garantează obligația în volumul existent la momentul satisfacerii revendicării, în special dobânzile, penalitățile, compensarea pierderilor cauzate de întârzierea executării, precum și compensarea cheltuielilor creditorului gajist necesare pentru întreținerea bunurilor date în gaj și a cheltuielilor de urmărire.

Obligația ce decurge din contractul de gaj este considerată obligație garantată prin gaj, dacă acest fapt este stipulat în contractul în cauză.

În cazul executării parțiale a obligației față de creditorul gajist, valoarea părții respective a gajului nu scade, dacă contractul nu prevede altfel.

Ipoteca și ipoteca de întreprinzător sînt un gaj indivizibil.

Relațiile de drept privind gajul, în măsura în care nu sînt reglementate de prezentul cod, se reglementează de Legea cu privire la gaj și de alte acte normative.

Articolul 169. Părțile la contractul de gaj

Creditorul gajist este o persoană fizică sau juridică, obligațiile față de care sînt garantate prin gaj.

Debitorul gajist este o persoană fizică sau juridică – proprietar sau un alt posesor și uzufructuar legal al bunurilor sau drepturilor patrimoniale date în gaj – care are dreptul să înstrăineze aceste bunuri sau drepturi patrimoniale.

Debitor gajist poate fi atât debitorul, cît și o terță persoană.

Articolul 170. Obiectul gajului

Obiect al gajului (bun gajat) poate fi orice bun sau drept patrimonial, inclusiv un obiect sau mai

multe obiecte, hîrtii de valoare, cu excepția bunurilor retrase din circuitul civil pentru consumul populației ori care, conform legii, nu pot fi urmărite.

Nu pot fi obiect al gajului obligațiile legate nemijlocit de persoana debitorului gajist (pensiile alimentare, repararea prejudiciului cauzat vieții sau sănătății etc.), precum și drepturile a căror cesiune este interzisă de lege.

În contract poate fi prevăzută extinderea gajului asupra bunurilor și drepturilor patrimoniale care pot fi dobîndite în viitor.

Bunurile și drepturile patrimoniale care, conform legii, nu pot fi transmise separat nu pot fi grevate cu gaj separat.

Bunurile și drepturile patrimoniale care se află în proprietate comună (mixtă) pot fi date în gaj numai cu acordul tuturor proprietarilor.

Dacă unul dintre proprietari dă în gaj cota sa aflată în proprietate în diviziune, acordul celorlalți proprietari nu se cere.

În cazul gajării bunurilor aflate în proprietatea unei întreprinderi sau organizații, asupra gajului se decide în conformitate cu actele de constituire a acesteia.

Dreptul de gaj se extinde asupra accesoriilor obiectului principal al bunurilor gajate, dacă contractul nu prevede altfel.

Asupra venitului și producției obținute din utilizarea bunurilor gajate dreptul de gaj se extinde numai în cazurile prevăzute de contract.

Articolul 171. Tipurile de gaj

Există două tipuri de gaj: gaj înregistrat și amanet.

În cazul gajului înregistrat, obiectul gajului rămîne în posesiunea debitorului gajist sau a unui terț care acționează în numele debitorului gajist.

În cazul amanetului, obiectul gajului se transmite în posesiunea creditorului gajist sau a unui terț care acționează în numele creditorului gajist. Conform contractului dintre creditorul gajist și debitorul gajist, obiectul gajului, încuiat și sigilat de creditorul gajist, poate fi lăsat la debitorul gajist. Un obiect stabilit în mod individual poate fi lăsat la debitorul gajist după ce va fi marcat cu un semn care confirmă amanetul.

După natura relațiilor de drept, la categoria de gaj înregistrat se raportează:

1) ipoteca – gajarea pămîntului, clădirilor, construcțiilor, altor bunuri imobile legate nemijlocit de pămînt, împreună cu terenul aferent, necesar funcționalității obiectului gajat, sau cu dreptul de folosință a acestui teren;

2) ipoteca de întreprinzător – gajul întreprinderii, care se extinde asupra întregului patrimoniu al întreprinderii, inclusiv asupra fondurilor fixe și circulante, altor bunuri și drepturi patrimoniale reflectate în bilanțul independent al întreprinderii, dacă legea sau contractul nu prevede altfel;

3) gajul mărfurilor care se află în circuitul civil sau în proces de prelucrare;

4) gajul bunurilor și drepturilor patrimoniale pe care debitorul gajist le va dobîndi în viitor.

Articolul 172. Contractul de gaj

Contractul de gaj se încheie în scris. Bunurile în valoare de pînă la 10 salarii minime pot fi gajate prin înțelegere orală.

În contractul de gaj se indică numele și prenumele (denumirea) părților, domiciliul (sediul) lor, tipul gajului, nomenclatorul, estimarea bunurilor gajate și locul aflării lor, obligația garantată prin gaj, volumul și termenul de executare a obligației, permiterea sau interzicerea gajului următor, alte condiții.

În cazul gajării de bunuri sau drepturi patrimoniale a căror înstrăinare necesită autentificare notarială, contractul de gaj urmează, de asemenea, să fie autentificat notarial. Contractul de ipotecă (de ipotecă de întreprinzător) se autentifică notarial în mod obligatoriu.

Orice modificare sau completare a contractului de gaj se efectuează în forma prevăzută pentru încheierea contractului.

Articolul 173. Apariția gajului

Gajul apare în virtutea contractului.

Gajul înregistrat apare din momentul înregistrării contractului de gaj.

În cazul amanetului, gajul apare din momentul transmiterii obiectului gajului, dacă contractul de gaj nu prevede altfel.

Articolul 174. Dreptul de a folosi și de a dispune de obiectul gajului

Debitorul gajist are dreptul să folosească obiectul gajului conform destinației acestuia, precum și să obțină prin intermediul lui venit, dacă contractul nu prevede altfel, iar din esența gajului nu rezultă altceva.

Debitorul gajist este în drept, cu acordul creditorului gajist, să dea obiectul gajului în locațiune sau în folosință gratuită unei alte persoane sau să dispună de el în alt mod, dacă legea sau contractul de gaj nu prevede altfel.

Acordul ce limitează dreptul debitorului gajist de a lăsa prin testament bunurile gajate se consideră nul.

Creditorul gajist, cu excepția lombardului, are dreptul să folosească obiectul gajului numai în cazurile prevăzute de contract, urmînd să prezinte debitorului gajist dare de seamă despre folosirea lui. Creditorul gajist poate fi obligat prin contract să obțină din obiectul gajului venit pentru a stinge obligația principală garantată prin gaj.

Debitorul gajist sau creditorul gajist, în funcție de faptul care dintre ei deține bunurile gajate, este obligat să le păstreze și să le întrețină, respectînd dreptul de folosință a acestora. Dacă apare pericolul pierderii sau deteriorării bunurilor gajate, partea care le deține este obligată să informeze imediat cealaltă parte, iar partea care nu deține bunurile are dreptul să le examineze.

Lombardul-creditor gajist este obligat să asigure pe cont propriu bunurile primite în gaj în cuantumul valorii lor depline, conform estimărilor făcute, cu acordul părților, la primirea bunurilor în gaj.

Articolul 175. Înlocuirea și restabilirea obiectului gajului

Înlocuirea obiectului gajului se admite cu acordul creditorului gajist, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În cazul în care bunul gajat a fost pierdut sau deteriorat sau dacă dreptul de proprietate asupra lui ori dreptul de gestiune asupra lui a fost suspendat în temeiurile prevăzute de lege, debitorul gajist trebuie să-l restabilească într-un termen acceptabil sau să-l înlocuiască cu un bun echivalent, dacă contractul nu prevede altfel.

Articolul 176. Autorizația de înstrăinare a bunurilor gajate libere de gaj

Creditorul gajist poate să acorde debitorului gajist o autorizație de înstrăinare a obiectului gajului liber de gaj. Această prevedere nu se extinde asupra cazurilor de amanet. O astfel de înstrăinare trebuie să fie cu titlu oneros și făcută în modul stabilit pentru înlocuirea obiectului gajului.

Acordarea autorizației de înstrăinare a obiectului gajului liber de gaj poate fi prevăzută în contractul de gaj. În acest caz, persoana care încheie o tranzacție cu debitorul gajist procură bunurile grevate de gaj libere de gaj.

În cazul gajării de mărfuri care se află în circuit civil și în proces de prelucrare, debitorul gajist poate înstrăina unele mărfuri din rezervele sale de mărfuri grevate de gaj prin vînzarea lor în cadrul unei activități comerciale obișnuite.

Acțiunea autorizației de înstrăinare a obiectului gajului liber de gaj se suspendă odată cu înmînarea avizului de executare silită a obligației garantate prin gaj, pînă la momentul în care procedura executării silite a acestei obligații nu poate fi continuată.

Autorizația de înstrăinare a obiectului gajului liber de gaj devine nulă odată cu transformarea gajului înregistrat în amanet.

Articolul 177. Procurarea de către terț a bunurilor grevate de gaj

Orice terț dobândește dreptul de proprietate asupra bunurilor grevate de gaj ori dreptul de gestiune a lor, ținând cont de gaj, cu excepția cazurilor prevăzute la articolul 176 din prezentul cod și la prezentul articol.

Bunurile grevate de gaj se consideră libere de gaj în cazul în care achizitorul consideră cu bună credință că nu există gaj și că nu există circumstanțe în a căror virtute ar trebui să știe despre existența gajului.

Achizitor de bună credință se consideră:

1) persoana care procură:

- bunuri grevate de gaj sub formă de mărfuri care se află în circuit civil și în proces de prelucrare;
- bunuri sau drepturi patrimoniale, cu excepția bunurilor imobile și drepturilor asupra bunurilor imobile a căror comercializare a fost anunțată în mijloacele de informare publică;
- documente de plată, conosamente, acțiuni, titluri de creanță, contracte care sînt cotate la o bursă autoritară sau cu care se fac, de regulă, tranzacții la bursă;

2) persoana considerată ca atare de către instanța judecătorească și în alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 178. Gajul următor și consecutivitatea executării creanțelor creditorilor gajști

Darea în gajul următor a bunurilor gajate se admite dacă nu este interzisă prin contractele de gaj încheiate anterior.

Debitorul gajist este obligat să prezinte fiecărui creditor gajist, următor și precedent, datele tuturor cazurilor de gajare a bunurilor și a drepturilor patrimoniale. Nerespectarea acestei obligații atrage după sine nulitatea tranzacțiilor următorului gaj și răspunderea pentru prejudiciul cauzat creditorilor gajști.

Consecutivitatea executării creanțelor la cîteva drepturi de gaj asupra unora și aceluiași bunuri sau drepturi patrimoniale se stabilește ținîndu-se cont de consecutivitatea apariției drepturilor de gaj. Creanțele următorului creditor gajist se execută după executarea deplină a creanțelor precedentului creditor gajist.

Consecutivitatea executării creanțelor poate fi modificată dacă creditorii gajști care dispun de dreptul preferențial de executare a creanțelor la unul și același obiect al gajului consimt.

Articolul 179. Particularitățile gajării mărfurilor care se află în circuit civil și în proces de prelucrare

În cazul gajării mărfurilor care se află în circuit civil și în proces de prelucrare, debitorul gajist este în drept să modifice componența și forma naturală a obiectului gajului (stocurilor de mărfuri, materiei prime, materialelor, semifabricatelor, produselor finite etc.) astfel încît valoarea lor totală să nu se reducă față de valoarea indicată în contractul de gaj.

Reducerea valorii mărfurilor gajate care se află în circuit civil și în proces de prelucrare se admite proporțional cu partea executată a obligației garantate prin gaj, dacă contractul nu prevede altfel.

Mărfurile care se află în circuit civil și în proces de prelucrare, înstrăinate de debitorul gajist, încetează a fi obiect al gajului din momentul trecerii lor în proprietatea persoanei care le-a procurat, iar mărfurile procurate de debitorul gajist, indicate în contractul de gaj, devin obiect al gajului din momentul în care debitorul gajist dobândește dreptul de proprietate asupra lor."

3. După articolul 179 se introduc articolele 179¹-179⁵, cu următorul cuprins:

"Articolul 179¹. Particularitățile gajării hîrtilor de valoare

Hîrtille de valoare pot fi gajate în temeiul contractului de gaj. Gajarea hîrtilor de valoare prin andosament se efectuează conform legislației.

Certificatele la dobînzi, dividende și la alte venituri, obținute în temeiul dreptului exprimat în hîrtia de valoare, constituie obiect al gajului în cazul în care contractul nu prevede altfel.

Articolul 179². Urmărirea bunurilor grevate de gaj

Dacă la expirarea termenului de executare a obligației garantate prin gaj debitorul gajist nu a executat sau a încălcat această obligație, creditorul gajist obține dreptul de a urmări obiectul gajului la momentul expirării termenului, dacă legea sau contractul de gaj nu prevede că acest drept apare mai

târziu sau dacă, conform legii, urmărirea obiectului gajului nu poate avea loc mai înainte.

Bunurile grevate de gaj sînt urmărite din valoarea bunurilor gajate în conformitate cu hotărîrea instanței judecătorești dacă debitorul gajist și creditorul gajist nu au avut o altă înțelegere încheiată după apariția dreptului de satisfacere a obligației garantate prin gaj. Debitorul gajist și creditorul gajist pot conveni asupra modalității de comercializare a bunurilor gajate.

Obiectul gajului poate fi urmărit numai prin hotărîrea instanței judecătorești în cazul în care:

- 1) pentru încheierea contractului de gaj a fost necesar acordul sau autorizația unei alte persoane sau a unei alte autorități;
- 2) obiectul gajului îl constituie bunuri de valoare istorică, artistică sau culturală;
- 3) debitorul gajist lipsește și locul aflării lui nu poate fi identificat.

Prin derogare de la dispozițiile alineatului 2 al prezentului articol și ale articolului 179³, executarea creanțelor creditorilor din valoarea bunurilor gajate ale persoanei căreia i-a fost deschisă procedura falimentară se efectuează în modul stabilit de legislația cu privire la faliment.

Articolul 179³. Distribuirea mijloacelor obținute din comercializarea obiectului gajului

Chestiunea distribuirii mijloacelor obținute din comercializarea obiectului gajului o hotărăște instanța judecătorească în modul stabilit la alineatul 4 al prezentului articol.

În cazul în care mijloacele obținute nu satisfac toate creanțele, creditorul gajist este în drept să obțină mijloacele lipsă din alte bunuri ale debitorului ce pot fi urmărite conform legislației, fără a beneficia în acest caz de privilegiul ce rezultă din dreptul de gaj.

Dacă mijloacele obținute din comercializarea obiectului gajului depășesc valoarea obligațiilor creditorului gajist garantate prin gaj, diferența se plătește debitorului gajist.

Mijloacele obținute din comercializarea obiectului gajului trebuie să fie distribuite fără întârziere în următoarea succesiune:

- 1) cheltuielile legate de comercializarea bunurilor gajate, inclusiv cheltuielile de judecată și remunerarea gestionarului întreprinderii (în cazul ipotecii de întreprinzător);
- 2) creanțele creditorului gajist (sau creditorilor gajiști, conform succesiunii de executare a creanțelor lor);
- 3) plățile către alte persoane care au dreptul să primească mijloace din comercializarea obiectului gajului.

Articolul 179⁴. Executarea înainte de termen a obligației garantate prin gaj și urmărirea obiectului gajului

Creditorul gajist este în drept să ceară executarea înainte de termen a obligației garantate prin gaj dacă:

- 1) obiectul gajului nu se află în posesiunea debitorului gajist contrar condițiilor contractului de gaj sau în cazul încetării dreptului de proprietate asupra obiectului dat în gaj conform temeiurilor prevăzute de legislație;
- 2) debitorul gajist încalcă regulile de înlocuire a obiectului gajului;
- 3) creditorul gajist nu respectă obligația principală garantată prin gaj.

Creditorul gajist este în drept să ceară executarea înainte de termen a obligației garantate prin gaj, iar în cazul neexecutării unei astfel de creanțe, să pună sub urmărire obiectul gajului dacă debitorul gajist:

- 1) a încălcat regulile gajului următor;
- 2) nu a respectat obligațiile prevăzute la articolul 174 alineatul 5 din prezentul cod;
- 3) a înstrăinat obiectul gajului încălcînd prevederile articolului 178 alineatele 3 și 4 din prezentul cod.

Articolul 179⁵. Stingerea dreptului de gaj

Dreptul de gaj se stinge în cazurile:

- 1) stingerii obligației garantate prin gaj;

- 2) expirării termenului gajului;
- 3) distrugerii bunurilor gajate;
- 4) comercializării silite a bunurilor gajate;
- 5) în alte cazuri prevăzute de lege."

4. Articolul 209 alineatul 3 se completează în final cu următorul text: ", inclusiv drepturile de gaj, dacă contractul de gaj nu prevede altfel."

Notă: Art.II abrogat la data abrogării Codului de procedură civilă conform [Legii R.Moldova nr.227-XV din 05.06.2003](#), în vigoare 12.06.2003

Art.II. – [Codul de procedură civilă, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 26 decembrie 1964](#) (Veștile Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești, 1964, nr.36, art.82; Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului R.S.S. Moldovenești, 1982, nr.5, art.46), se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 401:

alineatul 1 se completează cu propoziția: "În cazul când creditorul gajist are calitatea de creditor urmăritor, el este în drept să procure obiectul gajului la prețul indicat în contractul de gaj.";

după alineatul 2 se introduce un nou alineat, care devine alineatul 3, cu următorul cuprins:

"În cazul în care se declară că licitația nu a avut loc și se organizează o licitație repetată, creditorul gajist are dreptul să procure obiectul gajului la un preț mai mic cu cel mult 10% decît prețul de pornire, stabilit la ultima licitație.";

alineatul 3 devine alineatul 4.

2. La articolul 416:

după alineatul 1 se introduce un nou alineat, care devine alineatul 2, cu următorul cuprins:

"Din momentul expirării termenului de executare a obligației garantate prin gaj, creditorul gajist are dreptul preferențial față de ceilalți creditori urmăritori de a-și executa creanțele din valoarea bunurilor sau drepturilor patrimoniale gajate.";

alineatul 2 devine alineatul 3.

Notă: Art.III abrogat la data abrogării Codului penal conform [Legii R.Moldova nr.1160-XV din 21.06.2002](#), în vigoare 12.06.2003

Art.III. – Articolul 155⁵ din [Codul penal, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961](#) (Veștile Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești, 1961, nr.10, art.41; Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.9, art.92), va avea următorul cuprins:

"**Articolul 155⁵.** Încălcarea normelor contractelor de gaj

Gajarea bunurilor sau drepturilor patrimoniale sechestrate sau arestate de instanța judecătorească

– se pedepsește cu privațiune de libertate pe un termen de pînă la doi ani sau cu amendă de la douăzeci și cinci la șaptezeci și cinci de salarii minime.

Delapidarea, substituirea sau dosirea bunului gajat în valoare de peste 500 de lei, precum și înstrăinarea obiectului gajului de către persoana căreia acest obiect i-a fost dat în gaj –

se pedepsesc cu privațiune de libertate pe un termen de pînă la trei ani sau cu amendă de la cincizeci la o sută de salarii minime."

Art.IV. – La articolul 3 punctul 2) din [Legea taxei de stat nr.1216-XII din 3 decembrie 1992](#) (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1992, nr.12, art.359; 1994, nr.5, art.138; Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.6, art.54; 1996, nr.40-41, art.367; 1997, nr.37, art.314):

după litera c) se introduce litera c¹), cu următorul cuprins:

"c¹) pentru legalizarea contractelor de gaj 0,1% din valoarea estimativă a obiectului gajului, stabilită de părți";

litera q¹) se exclude;

la litera r), litera "q¹)" se înlocuiește cu litera "q)".

Notă: Art.V abrogat la data abrogării Legii cu privire la gaj conform [Legii R.Moldova nr.449-XV din 30.07.2001](#), în vigoare 02.11.2001

Art.V. – [Legea nr.838-XIII din 23 mai 1996](#) cu privire la gaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.61-62, art.601; 1997, nr.66, art.549) se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 25 alineatul (2), după cuvintele "gajist dacă" se introduc cuvintele "legea sau".
2. La articolul 28, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

"(1) Dacă la expirarea termenului de executare a obligației garantate prin gaj debitorul gajist nu a executat sau a încălcat această obligație, creditorul gajist obține dreptul de a urmări obiectul gajului la momentul expirării termenului, dacă legea sau contractul de gaj nu prevede că acest drept apare mai târziu sau dacă, conform legii, urmărirea obiectului gajului nu poate avea loc mai înainte."

Art.VI. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Art.VII. – Guvernul, în termen de o lună, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru MOȚPAN

Chișinău, 29 ianuarie 1998.

Nr.1465-XIII.